

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205136
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8120205136.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcov: 1) A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX, E., 2) A. E. C., nar. X.X.XXXX, bytom F. G. XXX/X, XXX XX H., 3) I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B., 4) K. H. J., nar. XX.X.XXXX, bytom L. M. XX, XXX XX E., 5) N. J., nar. X.XX.XXXX, bytom E. G. XX.XXX XX B., 6) J. O., K. J., nar. X.X.XXXX, bytom P. XX, E., všetci právne zastúpení Lýdiou Farbakyovou, advokátkou so sídlom kancelárie Floriánova 12, 08 01 Prešov, IČO: 37 783 319, proti žalovanému: Xylo Machinery SK, s.r.o. so sídlom Bardejovská 24, 080 01 Prešov, IČO: 31 733 085, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou BDO Legal s. r. o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 803 330, o zaplatenie 51.368,85 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 20C/33/2020-233 zo dňa 14.04.2022, takto

rozhodol:

- I. Návrhy na prerušenie konania sa zamietajú.
- II. Potvrďuje sa rozsudok vo výrokoch I. a III.
- III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1./ rade sumu 8.559,23 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 8.559,23 eura od 04.05.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 2./ rade sumu 8.559,23 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 8.559,23 eura od 04.05.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 3./ rade sumu 17.118,45 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 17.118,45 eura od 04.05.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 4./ rade sumu 5.706,15 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.706,15 eura od 04.05.2020 do zaplatenia žalobcovi v 5./ rade sumu 5.706,15 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.706,15 eura od 04.05.2020 do zaplatenia žalobkyni v 6./ rade sumu 5.706,15 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.706,15 eura od 04.05.2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 99,94%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom v 1. a 2. každému 8.561,47 eura, žalobcovi v 3. rade 17.122,95 eura a žalobcom v 4. až 6. každému 5.707,65 eura. Svoju žalobu odôvodnili tým, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 25.10.2017, č.k. ktorý

bol potvrdený rozsudkom Krajského sudu Prešov zo dna 21.01.2019, deklaroval, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. č. CKN XXXX o výmere 2933 m², druh pozemku zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 896 m², druh zastavané plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 1471 m², druh pozemku zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 844 m², druh pozemku ostatné plochy, č. CKN XXXX o výmere 1341 m², druh pozemku ostatne plochy a podľa geometrického plánu č. Gp XXXX/XXXX zo dňa 06.08.2014, č. CKN XXXX/X o výmere 587 m², druh zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX/X o výmere 2059 m², druh pozemku zastavane plochy, č. CKN XXXX/X o výmere 3091 m², druh pozemku ostatne plochy, č. CKN XXXX/X o výmere 485 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, č.. CKN XXXX/X o výmere 556 m², druh pozemku zastavane plochy a nádvoria patria do dedičstva v podiele 1 po Q. J., zomrelom 14.04.2016 a že C. C. a I. J. sú podielovými spoluvlastníkmi vo výške podielu každý po 1. Nehnuteľnosti su vedené na liste vlastníctva pre katastrálne územie B. č. XXXX. Žalobcovia v 4. až 6. rade sú zapísaní ako spoluvlastníci každý v podiele 1/12. Právnymi nástupcami po C. C. sú žalobcovia v 1. a 2. rade. Žalobca v 3. rade je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1. Žalovaný užíva nehnuteľnosti nad svoj spoluvlastnícky podiel, pričom žalobcom nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci. Žalovaný užíva nehnuteľnosti v celosti a na niektorých sú postavené stavby. Žalobcovia majú právo na poskytnutie náhrady vo forme peňažného plnenia. Pri výške vychádzali z odborného vyjadrenia spoločnosti Garant REAL s.r.o.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany za to, že počas konania neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva na rozhodnutie o veci nebola preukázaná, a teda výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver, ani o pravdivosti tvrdenej skutočnosti, ale ani o tom, že je tvrdená skutočnosť nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tvrdí. Záver o tom, že strana neunesla dôkazné bremeno je možné urobiť len vtedy, keď súd riadne a úplne vykonal všetky dôkazy, ktoré strana označila na preukázanie svojho tvrdenia. Stranou označený dôkaz súd neuskutoční iba v prípade, že jeho prostredníctvom nie je možné preukázať pre vec rozhodnú skutočnosť, napríklad preto, že označený dôkaz je zjavne nespôsobilý preukázať tvrdenú skutočnosť, alebo že sa týka skutočnosti, ktorá je podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci bezvýznamná.

V predmetnej veci sa žalobcovia domáhali zaplatenia spolu sumy 51.368,85 eura, keďže žalovaný užíval nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho práva.

Vec môže byť v spoluvlastníctve aj viacerých osôb, pričom spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru účasti spoluvlastníka na vzťahu k spoločnej veci, to znamená, že vyjadruje aj mieru účasti, pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť.

Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 25.10.2017, č.k. 28C/113/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského sudu Prešov zo dna 21.01.2019, určil, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. č. CKN XXXX o výmere 2933 m², druh pozemku zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 896 m², druh zastavané plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 1471 m², druh pozemku zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX o výmere 844 m², druh pozemku ostatné plochy, č. CKN XXXX o výmere 1341 m², druh pozemku ostatne plochy a podľa geometrického plánu č. Gp XXXX/XXXX zo dňa 06.08.2014, č. CKN XXXX/X o výmere 587 m², druh zastavane plochy a nádvoria, č. CKN XXXX/X o výmere 2059 m², druh pozemku zastavane plochy, č. CKN XXXX/X o výmere 3091 m², druh pozemku ostatne plochy, č. CKN XXXX/X o výmere 485 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, č. CKN XXXX/X o výmere 556 m². druh pozemku zastavane plochy a nádvoria patria do dedičstva v podiele 1 po Q. J., zomrelom 14.04.2016 a že C. C. a I. J. sú podielovými spoluvlastníkmi vo výške podielu každý po 1. Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva malo povahu deklaratórneho rozhodnutia (rozhodnutie nemenilo právny stav, ale deklarovalo vlastníctvo).

Z obhliadky na mieste samom vyplynulo, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v oplotenom areáli, na ktorý sa je možné dostať iba cez vstupnú bránu, ktorá je strážená. Na častiach nehnuteľnosti sa nachádzajú stavby, pričom nehnuteľnosti sú využívané pre podnikateľské účely žalovaného.

Podľa ustálenej súdnej praxe nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. V takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov (okrem ak by jej súčasťou bola aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti, ktorej existencia v konaní nebola ani tvrdená), alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.10.2010, sp.zn. 6Cdo184/2010). V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť (viď uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo277/2009 zo dňa 24.11.2009). Spoluvlastník, ktorý spoločnú nehnuteľnosť užíva nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, nemusí ostatným spoluvlastníkom poskytovať peňažnú náhradu (ekonomickú protihodnotu užívania) len vtedy, ak preukáže existenciu zmluvy o bezodplatnom užívaní spoločnej nehnuteľnosti. Ak nepreukáže, že je oprávnený spoločnú nehnuteľnosť užívať nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu bezodplatne, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť peňažnú náhradu ako ekonomickú protihodnotu toho, čo nemôže byť vrátené (rozsudok NS ČR, sp.zn. 33Odo778/2005).

Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp.zn. 30Cdo199/2007 zo dňa 08.01.2008 okrem iného uviedol: „Jestliže žalovaný uvedeným způsobem ovládal pozemek žalobce natolik, že ač nebyl vlastníkem, byl to pouze on, kdo jej mohl využívat pro potřeby své podnikatelské činnosti, pak bez ohledu na to, nakolik intenzivně jej skutečně využíval (jakou plochu, jak často), a zda do oploceného areálu měly přístup i další subjekty, vznikl mu prospěch, spočívající v tom, že - ačkoliv svým jednáním dosáhl na úkor žalobce postavení detentora celého pozemku - jeho majetkový stav se nezmenšil, neboť žádnou úhradu odpovídající faktickému uchopení pozemku jeho vlastníkov neposkytoval“.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný užíval nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho práva. Samotné spoluvlastníctvo nezakladalo právo žalovaného užívať nehnuteľnosti v celosti a ak tak činil, hoci na to nemal súhlas žalobcov ako spoluvlastníkov, je povinný poskytnúť žalobcom peňažnú náhradu za užívanie spoločnej veci nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu.

V zmysle judikatúry súdov za ekvivalentnú peňažnú náhradu za neužívanie rodinného domu možno považovať sumu zodpovedajúcu všeobecnej hodnote nájmu, teda obvyklý nájom pri obdobných nehnuteľnostiach v tejto lokalite, ktorý by za užívaný priestor musel takto užívajúci zaplatiť za predpokladu, žeby neužíval plochu zodpovedajúcu spoluvlastníckemu podielu spoluvlastníka. V konaní bolo zo strany žalobcov predložené vyjadrenie realitnej kancelárie GARANT REAL, s.r.o. o cene nájmov v roku 2018 a to od 0,20 eura/m² do 0,50 eura/m². Neskôr v konaní predložili nájomné zmluvy, kde cena nájmu bola stanovená do 5,- eur/m². Žalovaný v konaní namietal výšku a navrhol znalecké dokazovanie, pričom však na pojednávaní dňa 18.03.2022 od pribratia znalca do konania upustil. Žalovaný teda v konaní nepredložil žiaden doklad, ktorý by výšku obvyklého nájmu podľa vyjadrenia realitnej kancelárie spochybnil. Súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, že „majú iba špecialisti s okrúhlu pečiatkou právo vyjadriť sa k cenám pozemkov, ako k cenám nájmu“. Zo žiadneho predpisu nevyplýva, aby hodnotu obvyklého nájmu mal určovať iba znalec. Na preukázanie výšky nájmu môže slúžiť aj vyjadrenie realitných kancelárii, keďže za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci. Navyše žalobcovia predložili aj nájomné zmluvy, pri ktorých bola výška porovnateľná ako pri stanovisku realitných kancelárii. Súdu sa aj vzhľadom na predložené nájomné zmluvy javí výška obvyklého nájomného stanovená realitnou kanceláriou GARANT REAL, s.r.o. ako primeraná, pričom súd zobral do úvahy, že žalovaný vo vzťahu k výške neprodukoval v konaní žiadne dôkazy.

Súd prvej inštancie preto vychádzal zo stanoviska realitnej kancelárie GARANT REAL, s.r.o., z ktorého vyplýva, že cena nájmov pozemkov v roku 2018 mesačne za parcelu č. XXXX a XXXX/X sa pohybovala od 0,50 eura/m² - 0,60 eura/m², za parcelu XXXX/X od 0,20 eura/m² - 0,30 eura/m², za parcely XXXX/X, XXXX,XXXX, XXXX/X od 0,50 eura/m² - 0,60 eura/m², za parcelu XXXX od 0,30 eura/m² - 0,45 eura/m² a za parcelu XXXX/X od 0,25 eura/m² - 0,35 eura/m².

Súd stanovení výške náhrady súd postupoval nasledovne:

Parcela č. XXXX o výmere 2933 m², č.XXXX/X o výmere 587 m², č. XXXX/X o výmere 3091 m², č. XXXX o výmere 1341 m² a č. 485 m². Spolu 9281 m² - výška nájmu 6,- eur ročne - 55686,- eur

Parcela č. XXXX/X o výmere 2059 m² - výška nájmu 2,40 eura ročne - 4.941,60 eura

Parcela XXXX o výmere 1471 m² - výška nájmu 4,20 eura ročne - 6.178,20 eura

Parcela XXXX/X o výmere 556 m² - výška nájmu 3,- eur ročne - 1.668,- eur.

Spolu - 68.473,80 eura.

Podiel žalobcov v 1. a 2. rade 1/8, t.j. 8.559,23 eura.

Podiel žalobcu v 3. rade 1, t.j. 17.118,45 eura

Podiel žalobcov v 4. až 6. rade 1/12, t.j. 5.706,15 eura.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu za užívanie vo výške 8.559,23 eura žalobcovi v 3. rade vo výške 17.118,45 eura a žalobcom v 4. až 6. rade 5.706,15 eura a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (žalobcovia pri výpočte vychádzali z výmery parcely č. XXXX vo výške 1344 m², pričom podľa LV je výmera 1341 m²).

V danom prípade zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo nevyplýva z dohody strán, a preto je dlžník, v tomto prípade žalovaný, podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Z listu zo dňa 20.04.2020 vyplýva, že žalovaného bola dňa 15.04.2020 doručená výzva na vydanie plnenia z dôvodu užívania nehnuteľnosti. Keďže žalovaný plnenie za užívanie nehnuteľnosti nevydal dostal sa do omeškania. Keďže žalobcovia si uplatnili úrok z omeškania od podania žaloby dňa 04.05.2020 (súd je týmto návrhom viazaný v zmysle zásady non ultra petitem, hoci žalovaný sa dostal preukázateľne do omeškania skôr), zaviazal súd žalovaného na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne od 04.05.2020 do zaplatenia.

Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že sa zo strany žalobcov jedná o uplatňovanie si nároku v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nemožno priznať v súdnom konaní, pretože v konaní nemal preukázané skutočnosti, že výkonom práv žalobcov dochádzalo k zneužívaniu práva. Ak došlo zo strany žalovaného k zhodnoteniu nehnuteľnosti uvedené zhodnotenie si mohol v priebehu konania uplatniť kompenzačnou námietkou, pri ktorej by musel predmetné zhodnotenie riadne vyčíslieť, čo sa nestalo. Súd poukazuje na to, že nárok na určenie vlastníckeho práva bol uplatnený žalobou v roku 2011. V tomto konaní si žalobcovia uplatnili náhradu za užívanie nehnuteľnosti za rok 2018. Žalovaný mal teda od podania žaloby dostatok času, aby si vlastnícke právo so žalobcami vysporiadal. Skutočnosť, že žalobcovia si uplatnili svoj nárok na určenie vlastníckeho práva žalobou a nie v rámci reštitúcie, podľa názoru súdu tiež nie je konaním v rozpore s dobrými mravmi, pre ktoré by žalobcom nebol priznaný nárok.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

Súd prvej inštancie zamietol návrh na výsluch F. C., keďže jeho výsluch považoval za nehospodárny. Tento sa mal vyjadriť k forme užívania spoluvlastníckeho podielu. V konaní bolo užívanie nehnuteľnosti jednoznačne preukázané. Obhliadkou bolo preukázané, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v oplotenom areáli, na ktorý sa je možné dostať iba cez vstupnú bránu, ktorá je strážená. Z tohto teda nepochybne vyplynulo, že žalobcovia nemohli užívať v rozhodnom období nehnuteľnosti.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v časti výrokov I. a III. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznal žalovanému náhradu trov konania.

3. Odvolateľ v odvolaní okrem iného poukázal, že žalobcovia si žalobou zo dňa 30.04.2020 uplatnili nárok titulom náhrady užívania pozemkov žalovaným ako jedným zo spoluvlastníkov nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2018 (str. 3 žaloby dolu a bod 3. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Žaloba bola doručená súdu dňa 04.05.2020. Nárok uplatnený žalobcami je potrebné právne klasifikovať ako bezdôvodné obohatenie. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Žalovaný týmto vo vzťahu k nároku za obdobie od 01.01.2018 – 03.05.2018 vznáša námietku premlčania. Podľa konštantnej judikatúry (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo120/2009), zo žiadneho ustanovenia práva hmotného alebo procesného nevyplýva, že by žalovaný musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania; z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP uvádzame, že žaloba zo dňa 30.04.2020 neobsahuje všetky náležitosti a preto súd o takej žalobe nemal vôbec rozhodnúť. Žalobcovia v žalobe zo dňa 30.04.2020 nie sú označení dátumom narodenia. Nakoľko žaloba dátum narodenia neobsahovala a súd prvej inštancie na tento nedostatok žaloby nereagoval príslušným procesným postupom, zaťažil tým konanie pred súdom prvej inštancie vadou keď súd rozsudok vydal napriek tomu, že neboli splnené procesné podmienky. Súd nemôže vydať rozsudok na podklade neúplnej žaloby pokiaľ nedôjde k

odstráneniu nedostatku procesnej podmienky (viď § 161 ods. 3 CSP). Súd prvej inštancie preto zlyhal pri skúmaní procesných podmienok. Uvedené samo o sebe zakladá dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie.

Podľa § 133 ods. 1 CSP, fyzická osoba sa v žalobe označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom.

Žalovaný do pozornosti súdu dáva, že rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 25.10.2017, č.k. 28C/113/2011 sa netýkal parcely C KN č. XXXX, nakoľko taká parcela neexistuje. Vzhľadom na skutočnosť, že v bode 34. odôvodnenia rozsudku túto parcelu pri výpočte náhrady súd prvej inštancie neuvádza, vnímame toto iba ako omyl, ktorý pre výsledné rozhodnutie nemá zásadný vplyv.

K zásadným nesprávnym skutkovým zisteniam súd prvej inštancie dospel až vtedy, keď mal konštatovať, že iba na častiach nehnuteľností sa nachádzajú stavby a zároveň konštatoval, že (všetky) nehnuteľnosti sú využívané pre podnikateľské účely žalovaného. Skutočnosť, že súd považoval všetky nehnuteľnosti označené v žalobe za tie, ktoré žalovaný má nad rámec svojho vlastníckeho podielu užívať žalovaný vyplýva z výpočtu náhrady, ktorý súd vykonal v bode 34. odôvodnenia rozsudku. Taký rozsahu užívania nehnuteľností žalovaným však nevyplýval z vykonaného dokazovania.

Súd prvej inštancie vykonal dňa 01.12.2021 obhliadku na mieste samom, na ktorej sa mal možnosť oboznámiť do akej miery sú jednotlivé pozemky využívané žalovaným. Je potrebné konštatovať, že z nehnuteľností označených v žalobe, sú iba parcely C KN č. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2933 m² a 3007/2 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 587 m² zastavané stavbami vo vlastníctve žalovaného. Táto skutočnosť vyplýva aj z LV č. XXXX pre k.ú. B. a túto skutočnosť súd aj pripúšťa keď v bode 28. odôvodnenia rozsudku uvádza, že iba na častiach nehnuteľností sa nachádzajú stavby. Z odôvodnenia rozsudku však nevyplýva, aké úvahy súd viedli k záveru, že všetky nehnuteľnosti sú užívané žalovaným nad rozsah jeho spoluvlastníckeho práva (1/4-ina). Pritom z obhliadky na mieste samom muselo vyplývať, že okrem parciel C KN č. XXXX a XXXX/X sú všetky nehnuteľnosti označené v žalobe žalobcom prístupné a tieto môžu užívať (samozrejme v rozsahu podľa ich spoluvlastníckeho podielu a na účel, na ktorý sú určené). Nakoľko je zrejmé, že odvolací súd nebol prítomný na obhliadke na mieste samom, prikladáme k odvolaniu aj snímku z katastrálnej mapy s vyznačeným rozsahom zastavanosti parciel v podielovom spoluvlastníctve strán sporu. Listinu nepovažujeme za nový dôkaz ale iba za pomôcku vysvetľujúcu námietky žalovaného k nesprávne zistenému skutkovému stavu súdom prvej inštancie. Poukazujeme pritom na to, že parcely C KN č. XXXX, XXXX/X, XXXX I. XXXX/X sú zatrávnené plochy so stromami, a parcely C KN č. XXXX, XXXX/X I. XXXX/X boli zhodnotené ako spevnené plochy, pričom z dokazovania nevyplývalo, že by tieto žalovaný užíval nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, keďže tieto môžu a mohli využívať aj žalobcovia. Aj v prípade, ak by sa preukázalo, že všetky nehnuteľnosti sú využívané pre podnikateľské účely žalovaného, neznamena to, že tieto sú užívané nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného, resp. že užívanie žalovaným vylučuje súbežné užívanie aj žalobcami. Ani skutočnosť, že nehnuteľnosti sú súčasťou areálu žalovaného (historicky areál žalovaného od 70.-tych rokov 20.-teho storočia) neznamena, že nehnuteľnosti nemôžu žalobcovia užívať. V spore vôbec nebolo preukázané, že by žalovaný žalobcom bránil v užívaní všetkých nehnuteľností.

Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4 Cdo 277/2009, podľa ktorého, v prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť. V spore pritom vôbec nebolo preukázané, že žalobcom ako ostatným spoluvlastníkom nie je zabezpečené užívanie spoločných nehnuteľností v rozsahu ich spoluvlastníckych podielov. Pritom (ako vyplýva z vyššie uvedeného rozhodnutia NS SR) iba v prípade nezabezpečenia práva užívania v rozsahu spoluvlastníckeho podielu je možné priznať spoluvlastníkovi zodpovedajúcu náhradu vo forme peňažného plnenia. Skutočnosť, že nehnuteľnosti žalobcovia fakticky neužívali (nakoľko to nežiadali) nemôže byť na ťarchu žalovaného.

Za zmienku stojí aj postoj žalobcov k ich vlastníckemu právu, keď na pojednávaní dňa 14.06.2021 žalobcovia v 1), 4) a 6) rade potvrdili, že žiadnym spôsobom neprispievali na údržbu nehnuteľností, a ani to nemajú v úmysle robiť (!). Žalovaný touto cestou pripomína, že vlastníctvo zaväzuje a uvedený postoj žalobcov v skutočnosti svedčí o tom, že ich jediným cieľom je peňažný prospech na úkor žalovaného, ktorý sa o nehnuteľnosti po celý čas staral a tieto zveľaďoval a tak aj koná doposiaľ.

Nesprávne právne posúdenie veci potom vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu, keď súd prvej inštancie, napriek tomu, že nárok žalobcov nebol daný nakoľko (i) žalovaný neužíval nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu a (ii) právo nehnuteľnosti užívať žalobcov nebolo obmedzené, rozhodol tak, že im nárok na zaplatenie žalovanej sumy patrí (v rozsahu uvedenom

v rozsudku). V danom smere žalovaný poukazuje na judikatúru NS SR (4Cdo277/2009), ktorú súd prvej inštancie zahrnul do svojho odôvodnenia. Vo výsledku súd prvej inštancie, napriek tomu, že mal deklarované zabezpečenie užívania nehnuteľností, žalobcom nárok priznal.

Súd prvej inštancie sa taktiež žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, že rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 16Co/15/2018-856 zo dňa 21.01.2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 28C/113/2011-793 zo dňa 25.10.2017, ktorým bolo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam deklarované v prospech žalobcov (resp. právnych predchodcov žalobcov) bol vydaný v čase, kedy I. J., nar. XX.XX.XXXX už nežila (zomr. dňa XX.XX.XXXX). Uvedená skutočnosť odznela na pojednávaní dňa 14.06.2021 a medzi stranami nebola sporná. To znamená, že rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 16Co/15/2018-856 zo dňa 21.01.2019 nikdy nemohol nadobudnúť právoplatnosť (I. J. smrťou stratila postavenie strany sporu a rozsudok jej nemohol byť ani doručený). Pokiaľ súd prvej inštancie odvodzuje svoje rozhodnutie od uvedeného rozsudku, odkazuje na vec, ktorá nie je právoplatne skončená. Na tejto skutočnosti nezmení nič ani fakt, že ako vlastníci sú na LV č. XXXX pre k.ú. B. zapísaní žalobcovia. Žalovaný pritom v spore 28C/113/2011 nemal možnosť smrť I. J. žiadnym spôsobom zistiť a ani ju konajúcemu súdu oznámiť. Žalovaný za účelom upozornenia súdu o danej skutočnosti podáva súdu žiadosť o zrušenie doložky právoplatnosti, ktorú priložil v prílohe.

Pokiaľ súd prvej inštancie odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo199/2007, uvádzame, že v danom prípade nie je aplikovateľné a treba prihliadať na špecifickosť prípadu a tiež na skutočnosť, že žalobcom žalovaný nebráni v užívaní ich nehnuteľností. Nebolo sporné, že areál žalovaného existuje od 70tych rokov 20teho storočia. Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam si žalobcovia uplatnili až v roku 2011. Až rozsudkom (hoc neprávoplatným) z roku 2019 bolo vyslovené vlastnícke právo žalobcov k nehnuteľnostiam. Po celý čas žalovaný v dobrej viere, že mu vlastnícke právo k nehnuteľnostiam patrí areál zveľaďoval a udržiaval. Oplotením areálu navyše žalovaný chránil aj majetok žalobcov. Taktiež voľný prístup žalobcov k nehnuteľnostiam bol v konaní nesporný. Rovnako nie je z vykonaného dokazovania zrejmé, akým spôsobom mali byť žalovaným využívané v podnikaní parcely C KN č. C KN č. XXXX, XXXX/X I. XXXX/X, ktoré sú spevnenými plochami a parcely C KN č. XXXX, XXXX/X, XXXX I. XXXX/X, ktoré sú trávnatými plochami so stromami. Súd rovnako neprihliadal na vôľu žalovaného umožniť užívanie nehnuteľností (v rozsahu, v ktorom zastavané nie sú) avšak o takejto možnosti žalobcovia ani len neuvažovali (viď zápisnica o pojednávaní zo dňa 14.06.2021 - str. 7 výpoveď žalobcu v 4) rade, ktorý si užívanie ani len nevie predstaviť).

Odvolateľ je toho názoru, že v danom prípade je potrebné skúmať či reálne užíval všetky nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Z vykonaného dokazovania totiž nevyplýva z čoho súd prvej inštancie usúdil, že žalovaný užíva všetky nehnuteľnosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Žalovaný v danom smere odkazuje

na závery Najvyššieho súdu SR v uznesení sp.zn. 6Cdo184/2010, podľa ktorého nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú

vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov (okrem ak by jej súčasťou bola aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti), alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav. Je zrejmé, že ak by spoločná vec vôbec nebola spoluvlastníkmi užívaná, žiaden nárok na náhradu za jej neužívanie by medzi nimi nevznikol. Rovnako takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívacom oprávnení v rozsahu svojho podielu a to užívaním zostávajúcej časti veci. Dôvod pre ktorý tento spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva, nie je právne významný a rovnako tak nie je významné ani prípadné užívanie časti veci treťou osobou. Berúc ohľad na okolnosti prípadu sa súd prvej inštancie nevysporiadal správne aj s námietkou žalovaného, že nárok žalobcov odporuje dobrým mravom. Žalovaný poukazuje, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia sa žiadnym spôsobom nepodieľali na zveľaďovaní nehnuteľností, žiadnym spôsobom sa nepodieľali na ich údržbe a taktiež aj do budúcnosti avizovali, že sa na údržbe podieľať nemienia. Toto stanovisko k nehnuteľnostiam zaujali žalobcovia napriek tomu, že žalovaný im ponúka možnosť nehnuteľnosti užívať (užívanie žalobcovia odmietajú), resp. im ponúka aj možnosť užívať iné pozemky, ktoré má vo svojom výlučnom vlastníctve. Snaha žalovaného bola

odmietnutá a žalobcovia evidentne majú záujem iba na peňažnom plnení zo strany žalovaného. Naopak žalovaný spoliehajúc sa na správnosť zápisu v katastri nehnuteľností (ktorá ani nebola spochybnená na príslušnom LV) kúpil nehnuteľnosti a zaplatil za ne riadne kúpnu cenu vo výške 30 miliónov Slovenských korún (aproximácia vychádzajúca z výpovede svedka K. – viď bod 13. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Žalovaný sa o tieto nehnuteľnosti riadne staral, zveľaďoval ich a tieto aj držal ako svoje. Žalovaný je pritom presvedčený, že to bola ľahostajnosť právnych predchodcov žalovaných, keď si výmer z roku 1948 nedali zapísať do pozemkovej knihy, ktorá spôsobila vzniknutú situáciu. Štát totiž v čase budovania drevospracujúceho závodu v 70-tych rokoch 20 storočia pozemky vyvlastňoval. Nakoľko vlastnícke právo k nehnuteľnostiam označeným v žalobe bolo evidované na Československý štát, nemal štát dôvod tieto vyvlastňovať a nakladal s nimi ako so svojimi. Následne po bezmála 40-tich rokoch od výstavby závodu sa „objavili“ žalobcovia so svojou určovacou žalobou a tiež so žalobou o náhradu za užívanie nehnuteľností nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného. Sme presvedčení, že súd má byť orgánom spravodlivosti. Nároky uplatnené žalobcami sa však spravodlivosti a morálnosti vymykajú. Výrazom spravodlivosti pritom nie je to, keď súd pri každej príležitosti preferuje ochranu fyzickej osoby, napriek tomu, že z dokazovania vyplynulo, že postoj žalobcov k vlastníctvu predmetných nehnuteľností je čisto zištný. V danom prípade je podľa nášho názoru daný dôvod prihliadnuť na všetky okolnosti sporu, z ktorých vyplýva, že žalobcovia neboli nútení vyvinúť žiadne úsilie s nadobudnutím a udržiavaním nehnuteľnosti avšak oproti tomu žalovaný vyvinul úsilie riadneho hospodára, nehnuteľnosti riadne nadobudol, zaplatil kúpnu cenu, zveľaďil a udržiaval. Práve po zohľadnení týchto skutočností možno hovoriť o spravodlivom rozhodnutí súdu v súlade s dobrými mravmi.

Odvolací dôvod podľa § 365 písm. e) CSP žalovaný vidí v nevykonaní výsluchu svedka F. C., ktorého žalovaný navrhoval za účelom preukázania rozsahu a spôsobu užívania nehnuteľností žalovaným. Rovnako by sa tento vedel vyjadriť k postojom žalobcov k nehnuteľnostiam (vo vzťahu k nezáujmu sa podieľať na údržbe). Výsluch svedka F. C. by objasnil v zásade dve rozhodné skutočnosti potrebné pre rozhodnutie súdu prvej inštancie a to:

- a) mieru/ rozsah užívania nehnuteľností žalovaným, ktorá je rozhodná pre určenie výšky náhrady za užívanie nehnuteľností žalovaným nad rozsah spoluvlastníckeho podielu (ak im vôbec patrí),
- b) či uplatnenie nároku žalobcami nie je v rozpore s dobrými mravmi keď sa títo nezaujímalí a nestarali o nehnuteľnosti a keď žalovaný nadobudol nehnuteľnosti spoliehajúc sa na správnosť zápisov v katastri nehnuteľností vedenom štátom.

Vzhľadom na skutočnosť, že výrok III. rozsudku je závislý od výroku I. rozsudku, je výrok III. rozsudku o náhrade trov konania predčasný a nesprávny.

4. Svoje odvolanie ďalej doplnil a poukázal na svoju námietku, na ktorú súd prvej inštancie nedal žiadnu odpoveď, a síce, že žaloba je podaná predčasne z dôvodu nepreukázania a nedosiahnutia zhody ohľadom hospodárenia s nehnuteľnosťami medzi väčšinovými spoluvlastníkmi v súlade s § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný uvedenú skutočnosť namietal už vo svojom vyjadrení zo dňa 13.08.2020 a opakovane na pojednávaní dňa 18.03.2022. Súd prvej inštancie však v rozsudku na uvedenú skutočnosť nedal žiadnu relevantnú odpoveď a žiadnym spôsobom sa s námietkou žalovaného nevysporiadal.

Žalobcovia doposiaľ nepreukázali zhodu pokiaľ ide o hospodárenie so spoločnou vecou podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu nebol splnený základný predpoklad na podanie žaloby (zhoda v spôsobe hospodárenia). Z výpovedí žalobcov na pojednávaní dňa 14.06.2021 vyplýva, že títo ani nemajú predstavu ako hospodáriť s predmetnými nehnuteľnosťami. Napriek absencii preukázanej zhody podielových spoluvlastníkov s väčšinovým podielom ohľadom hospodárenia s nehnuteľnosťami súd prvej inštancie konal a rozhodol.

Súd prvej inštancie tým, že neposkytol odpoveď na zásadnú námietku žalovaného zaťažil konanie nesprávnym procesným postupom spočívajúcim v nedostatočnom odôvodnení svojho rozhodnutia a v konečnom dôsledku porušení práva žalovaného na spravodlivý proces a riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia. Rozsudok súdu prvej inštancie sa tým stal nepreskúmateľný a arbitrárny.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia, ktorí navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal im náhradu trov odvolacieho konania.

6. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý nesúhlasil s tvrdeniami tam uvedenými. Žalovaný v úvode svojho vyjadrenia uviedol, že v spore identifikoval dôvod pre prerušenie konania z dôvodu riešenia otázky, ktorú súd nie je oprávnený riešiť, a súd prvej inštancie sa ňou vôbec nezaoberal. Pred Okresným súdom Prešov prebieha spor sp.zn. 29C/56/2021. Výsledkom sporu vedenom pred

Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 29C/56/2021 môže byť, že žalovaný vôbec nebude podielový spoluvlastník nehnuteľností (vzhľadom na deklaratórnu povahu rozsudku ním ani nikdy nebol), ktoré mal nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu užívať. Žalovaný návrh na prerušenie konania doručí súdu samostatným podaním.

Žalobcovia vo svojom Vyjadrení argumentujú záverom Najvyššieho súdu SR uvedenom v uznesení sp.zn. 4Cdo277/2009. Žalovaný uvádza, že toto rozhodnutie je ojedinelé, nesprávne a nikdy nebolo publikované v zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. Uvádzame, že v susednej Českej republike bol názor, že nárok uplatňovaný voči podielovému spoluvlastníkovi za užívanie veci nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu je osobitným nárokom, ktorý sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote už prekonaný. Tento nárok je správne potrebné posudzovať ako nárok na bezdôvodné obohatenie.

Navyše, aj keby bola právna kvalifikácia nároku žalovaných (ako osobitný nárok spoluvlastníka a nie bezdôvodné obohatenie) a ich právny názor o uplatňovaní všeobecnej premlčacej lehote (a nie lehoty pre premlčanie bezdôvodného obohatenia) je rozhodnou otázkou, či je vôbec žalovaný spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. Ako bolo uvádzané súdu prvého stupňa a ako je uvedené v odseku 1. tohto vyjadrenia, predmetná otázka (spolu) vlastníctva žalovaného je predmetom rozhodovania súdu v osobitnom konaní. V prípade, ak by sa teda odvolací súd stotožnil s právnym názorom žalobcov o osobitnej povahe ich nároku (ktorý nie je možné považovať za nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia) bez vyriešenia uvedenej otázky tak nie je možné rozhodnúť ani o uplatnenej námietke premlčania.

V danom smere žalovaný zotrúva na svojej argumentácii, keď v konaní pred súdom prvej inštancie nebola preukázaná zhoda v spôsobe hospodárenia s nehnuteľnosťami medzi žalobcami a z ich vyjadrení na pojednávaní vyplýva, že títo ani nemajú predstavu ako hospodáriť s predmetnými nehnuteľnosťami. Podanie žaloby vyplýva iba z ich (nesprávnej) domnienky, že nemôžu užívať všetky nehnuteľnosti, resp. že žalovaný užíva všetky nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu.

Ani skutočnosť, že na niektorých nehnuteľnostiach sa nachádza komunikácia neznamena, že tieto nehnuteľnosti nemôžu žalobcovia užívať v súlade s ich účelom (alebo sa domáhať zmeny). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vôbec nevyplýva, aké úvahy súd viedli k záveru, že všetky nehnuteľnosti sú užívané žalovaným nad rozsah jeho spoluvlastníckeho práva (1/4-ina) čo znamená, že skutkový stav nebol správne zistený.

Pokiaľ žalobcovia poukazujú, že nehnuteľnosti sú súčasťou oploteného areálu, toto tvrdenie by malo význam iba v prípade, ak by žalobcom bol prístup úplne zamedzený. Skutočnosť, že žalovaný mal získať úžitok z nehnuteľností ako celku tým, že tieto boli oplotené ako areál nemá logickú oporu. A contrario by to znamenalo, že v prípade ak by areál oplotený nebol (a na tento by mala prístup široká verejnosť) nárok žalovaných by nevznikol. Ak by priemyselný areál oplotený nebol, žalobcovia by rovnako pristupovali k nehnuteľnostiam, ktorých sú podieloví spoluvlastníci cez iné parcely, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Preto je potrebné vždy prihliadať na to, či skutočne boli konkrétne nehnuteľnosti užívané žalovaným nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu a nie na fakt, že sa stali súčasťou priemyselného areálu, ku ktorému žalobcovia prístup majú.

Pokiaľ žalobcovia odkazujú na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/31/2012, žalovaný vyjadruje pochybnosti nad jeho správnosťou. Na jednej strane totiž malo byť konštatované, že v užívaní nehnuteľnosti bránené nie je (žalobkyni ako podielovej spoluvlastníčke) a na druhej strane je konštatované, že nehnuteľnosti žalobkyňa reálne užívať nemôže. Žalovaný opätovne poukazuje na závery Najvyššieho súdu SR v uznesení sp.zn. 4Cdo277/2009, podľa ktorého iba v prípade ak spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Či žalobcom bolo zabezpečené užívanie nehnuteľností v rozsahu ich spoluvlastníckeho podielu sa však súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezaoberal.

Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie nie je zrejmé, akým spôsobom mali byť žalovaným využívané v podnikaní parcely C KN č. XXXX, XXXX/X I. XXXX/X, ktoré sú spevnenými plochami a parcely C KN č. XXXX, XXXX/X, XXXX I. XXXX/X, ktoré sú trávnatými plochami so stromami. Skutočnosť, že sa nachádzajú v areáli, ku ktorému majú žalobcovia prístup nemôže automaticky znamenať, že tieto užíva výlučne žalovaný.

7. Žalovaný dňa 25.7.2022 podal návrh na prerušenie odvolacieho konania s tým, že navrhuje, aby odvolací súd konanie o odvolaní žalovaného proti rozsudku prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 29C/56/2021.

Svoj návrh odôvodnil najmä tým, že pred Okresným súdom Prešov je vedený spor žalobcu H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, XXX XX E. proti žalovanému Xylo Machinery SK s.r.o., so sídlom Bardejovská 24, 080 01 Prešov, Slovenská republika, IČO: 31 733 085, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 3262/P (t.j. žalovaný v tomto spore) pod sp.zn. 29C/56/2021. Predmetom sporu sp.zn. 29C/56/2021 je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k.ú. B. a to v rozsahu 1-iny k celku.

Predmetom sporu sp.zn. 29C/56/2021 sú nehnuteľnosti (v rozsahu spoluvlastníckeho podielu žalovaného o veľkosti 1-iny k celku), o ktorých žalobcovia tvrdia, že žalovaný užíva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu a žiadajú náhradu v súlade s § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V spore sp.zn. 29C/56/2021 sa rieši otázka, či žalovaný vôbec je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. B.. Konanie sp.zn. 29C/56/2021 nie je doposiaľ právoplatne skončené. Ak súd v konaní 29C/56/2021 rozhodne tak, že žalovaný v konečnom dôsledku nebude vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. B., rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 20C/33/2020-233 zo dňa 14.04.2022 bude skutkovo a právne absolútne nesprávny.

Nakoľko sa v spore 29C/56/2021 žalobca H. J. domáha vlastníckeho práva na základe výmeru z roku 1948, bude mať rozsudok (v prípade úspechu žalobcu – H. J.) deklaratórnu povahu. V prípade úspechu žalobcu v spore 29C/56/2021 bude možné uzavrieť, že žalovaný nikdy nebol vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. B.. Z tohto dôvodu by sa žalobcovia nemohli domáhať náhrady za užívanie nehnuteľností nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného. Skutkový stav ako aj právne posúdenie veci v takom prípade bude úplne odlišné.

Rovnako tak odvolací súd musí posúdiť aj námietku premlčania v nadväznosti na vyhodnotenie o aký nárok má ísť. Ak súd v konaní sp.zn. 29C/56/2021 rozhodne tak, že žalovaný vôbec nie je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. B., môže byť nárok uplatnený žalobcami vyhodnotený iba ako bezdôvodné obohatenie, ktoré sa (bez akejkoľvek dišputy) premlčuje v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe.

Otázka, ktorá je riešená v spore vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 29C/56/2021 je pre tento spor absolútne zásadná a zároveň ako súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd, nie je oprávnený ju riešiť. Z toho dôvodu musí súd obligatórne konanie vo veci o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 20C/33/2020-233 zo dňa 14.04.2022 prerušiť, až do právoplatného skončenia konania vedeného pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 29C/56/2021 (§ 162 ods. 1 písm. a) CSP).

Žalovaný má zároveň za to, že súd prvej inštancie bol povinný obligatórne prerušiť konanie do právoplatného skončenia konania pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 29C/56/2021 v zmysle § 162 ods. 1 písm. a) CSP. Keďže tak prvostupňový súd neurobil, konanie pred súdom prvého stupňa má vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a na ktoré prihliadne odvolací súd ex offa (aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené). Vzhľadom na uvedené je daný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP.

8. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia, ktorí vo svojom vyjadrení okrem iného poukázali na to, že si dovoľia uviesť k žiadosti žalovaného na prerušenie tohto konania s poukazom na priebeh konania vedeného pod č.k. 29C/56/2021, že v tomto konaní nie je dôvod na prerušenie konania.

Žalovaný bol ako výlučný vlastníkom predmetných nehnuteľností zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie B. a hoci sa právni predchodcovia žalobcov cítili ako vlastníci predmetných nehnuteľností, ktorých vlastníctva nikdy neboli zákonným spôsobom zbavení, boli nútení podať určovaciu žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiach, ktorých ako vlastníkom bol zapísaný žalovaný resp. jeho právni predchodcovia a to na pôvodnom liste vlastníctva č. XXXX.

S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, keďže výpis z listu vlastníctva preukazuje vlastníctvo subjektu k nehnuteľnostiam a s poukazom na ust. § 70 ods. 1 zákona o katastri nehnuteľností, podľa ktorého údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak, jedinou možnosťou žalobcov resp. ich právnych predchodcov bolo podať žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiach, ktorých vlastníckmi sa cítili byť, avšak zápis v katastri nehnuteľností tomu nezodpovedal. Jedine rozhodnutím súdu o určení vlastníckeho práva v prospech žalobcov resp. ich právnych predchodcov bolo možné dosiahnuť zmenu zápisu na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností a dosiahnuť súčasne zhodu medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností t.j. faktickým stavom. Pokiaľ teda bol a je žalovaný zapísaný na liste vlastníctva XXXX pre katastrálne územie B. ako podielový spoluvlastník tam zapísaných nehnuteľností vo výške podielu 1 k celku (a nie je preukázaný opak) , tak je potrebné takýto zápis považovať za

hodnoverný a žalovaného za toho, kto predmetné nehnuteľností užíva v celosti nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu.

Ak žalovaný v bode 2 svojho vyjadrenie poukázal na to, že dôkazné bremeno preukázať, že neužíva časť zodpovedajúcu spoluvlastníckym podielom žalobcov, tak práve naopak, žalovaný bol zaťažený jednak bremenom tvrdenia, že užíva na predmetných nehnuteľnostiach len časť zodpovedajúcu jeho spoluvlastníckemu podielu a súčasne bol zaťažený aj dôkazným bremenom ním tvrdenú skutočnosť preukázať, keďže by to znamenalo pre neho priaznivejší výsledok v spore. Žalobcovia uvádzajú, že oplotením areálu bývalého Drevokombinátu Šariš a.s., celodennou a nočnou strážnou službou, inštalovanou rampou pri vstupe do areálu a vrátnicou, čo je nesporné z pripojenej fotografie a nápisom obchodného názvu žalovaného „Xylo príjem materiálu“ bolo preukázané, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v oplotenom areáli sú v užívaní žalovanej spoločnosti Xylo Machinery SK, s.r.o.

Žalovaný sa mylí, ak poukazuje na konanie a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 20Co/31/2012, v ktorom som ako právna zástupkyňa žalobcu nárok klasifikovať ako bezdôvodné obohatenie a pravdepodobne žalovaný nepostrehol, že nárok žalobcu vychádzal z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom odvolací súd na strane tretej v prvom odstavci skonštatoval: „v prípade posúdenia nárokov navrhovateľky ohľadom užívania podielu nad rozsah podielového spoluvlastníctva sa podľa názoru súdu premičuje takýto nárok vo všeobecnej trojročnej premičacej lehote tak, že ani v tomto prípade nedošlo k premičaniu týchto nárokov vo vzťahu k odporcovi v 1. rade“.

Žalobcovia predložili dve fotografie, z ktorých je nesporné oplotenie areálu a existencia vrátnice s vrátnikom a rampy umožňujúcej vstup do areálu a označenie spoločnosti v areáli, ktoré nemohli evokovať iné ako to, že jediným možným a výlučným užívateľom nehnuteľností nachádzajúcich sa v rámci celého oploteného areálu je spoločnosť Xylo Machinery SK s.r.o. Za predpokladu, že chcel byť žalovaný v spore úspešným, bolo jeho povinnosťou nielen tvrdiť, ale aj preukázať skutočnosti, ktoré by právo žalobcu vylúčili, t.j. jeho zaťažovalo preukázať, že užíva len takú časť nehnuteľnosti, ktorá zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu t.j. podielu 1 z celkovej výmery jednotlivých nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobcov a žalovaného.

9. Žalovaný ďalej podal opakovaný návrh na prerušenie konania z dôvodu podania návrhu na obnovu konania 28C/113/2011, a preto požadoval konanie prerušiť do skončenia konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 9C/74/2022.

10. Strany sporu svojimi podaniami zhodne navrhli prerušiť konanie z dôvodu prebiehajúcich rokovaní o možnostiach mimosúdneho vyriešenia sporu.

11. Žalobcovia podaním zo dňa 29.12.2023 požiadali o pokračovanie v konaní.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je neopodstatnené.

13. Odvolateľ podal 2 návrhy na prerušenie konania. Prvým žiadal prerušiť odvolacie konanie do právoplatnosti konania vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov sp.zn. 29C/56/2021 o určenie vlastníckeho práva a s odôvodnením v prípade úspechu žalobcu on už nebude pasívne legitimovaný. Odvolací súd uvádza, že takéto rozhodnutie nebude mať žalovaným očakávaný vplyv, pretože nepochybne to bol žalovaný, nie pán J., ktorý za žalované obdobie, tak ako ho kvantifikovali žalobcovia, nadužíval nehnuteľnosti na úkor žalobcov, aj inak povedané iba žalovaný bez právneho dôvodu užíval nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov. Z uvedených hľadísk neobstál návrh na prerušenie konania.

14. Ustanovenie § 164 CSP sa musí vykladať a uplatňovať v súlade s článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania. Civilný sporový poriadok neobsahuje právnu normu, ktorá by umožňovala, aby všeobecný súd nekonal a nerozhodoval vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie. Takýmto ustanovením nie je ani § 164 CSP, pretože dovolacie konanie začína na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nemožno subsumovať pod citovanú normu (pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 3/2000 z 21. júna 2000).

Druhým návrhom sa odvolateľ domáhal prerušenia konania do skončenia konania o obnove konania 28C/113/2011. Obnova konania je systematicky nepochybne zaradená medzi mimoriadne opravné prostriedky, ktoré nemožno obdobne subsumovať (rovnako ako dovolanie) pod citovanú normu, preto

podanie návrhu na obnovu konania nie je zákonnou prekážkou na postup v tomto konaní. Z uvedených hľadísk návrhy na prerušenie konania sú neopodstatnené.

15. V prvom rade je dôležité uviesť k vznesenej námietke premlčania v odvolaní zo strany žalovaného, že podľa ust. § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

Odvolanie žalovaného je založené okrem iného na námietke premlčania, ktorú žalovaný prvýkrát uplatňuje až v odvolacom konaní, ako to vyplýva z obsahu spisu.

16. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

17. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

18. Podľa § 366 písm. d) CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

19. Z citovaných ustanovení CSP vyplýva, že Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť námietku premlčania až v odvolacom konaní odlišným a prísnejším spôsobom ako OSP. Zatiaľ, čo ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa zaoberalo skutočnosťami a dôkazmi, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa a netýkalo sa námietky premlčania, ktorá nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy, týkajúce sa skutkových tvrdení alebo aplikácie práva, ale je námietkou právnou, ustanovenie § 366 v spojení s ust. § 149 a § 152 CSP medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávnu námietku, ktorou je okrem iného aj námietka premlčania. Od nadobudnutia účinnosti CSP možno v odvolacom konaní vzniesť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 366 CSP (viď Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Obdo/65/2017 zo dňa 28.6.2018).

20. Pokiaľ odvolateľ ani len netvrdil okolnosti relevantné podľa § 366 CSP, potom na jeho námietku premlčania odvolací súd neprihliadať nemohol.

21. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

22. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Daná právna vec je nepochybne vec sporová, v ktorej sa uplatňuje prejednávacia zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnutie vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli

preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nesplnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec.

24. Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vyznelo podľa názoru žalovaného v jeho neprospech, nemá automaticky za následok, že je nesprávne.

25. Podľa článku 8 Základných princípov CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

26. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp.zn. 3Cdo204/2009.

27. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 132 O.s.p. (§ 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplynuli ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 21Cdo 65/2000).

28. Odvolací súd vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov (§ 132 O.s.p., resp. § 191 ods. 1 CSP) poukazuje na to, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Ide o zásadu totožnosti, ktorá vyžaduje, aby sa v určitej úvahe zachovával rovnaký význam použitých výrazov, zásadu vylúčeného sporu, ktorá vyžaduje, že v tom istom čase a za tých istých podmienok nemôže zároveň platiť nejaké tvrdenie a jeho protiklad, zásadu vylúčenia tretieho, podľa ktorej z dvoch protikladných tvrdení musí byť jedno pravdivé, a zásadu dostatočného dôvodu, ktorá vyžaduje, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo1/2010).

29. Tak ako v iných konaniach podliehajúcich kontradiktórnosti, súd je výslovne odkázaný na iniciatívu procesných strán, od ktorej sa potom odvíja individuálny úspech v spore.

30. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 CSP).

Výsluch navrhovaného svedka by vzhľadom na existenciu oplotenia areálu a existenciu stavieb na pozemkoch žalobcov ani len teoreticky neprispel k inému objasneniu veci, než ku ktorým došiel súd prvej inštancie.

Navyše tak ako uviedol súd prvej inštancie v bode 39. napadnutého rozsudku je nevyhnutné poukázať na to, že z ustanovenia § 196 a 197 CSP, podľa ktorých súd môže na návrh nariadiť výsluch svedka, ktorý je povinný dostaviť sa na predvolanie na súd a vypovedať pravdu a nič nezamĺčovať. V prípade, že strana nevie zabezpečiť prítomnosť navrhovaného svedka na pojednávaní, požiada o predvolanie svedka súd, ktorý zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní.

V súlade s prejednacím princípom, ktorý dôsledne ovláda kontradiktórne sporové konanie, zabezpečuje prítomnosť svedka na pojednávaní strana, ktorá tento dôkaz navrhla. Strana má súčasne zákonnú povinnosť o tejto skutočnosti upovedomiť súd aj protistranu. Právna úprava, podľa ktorej súd rozhoduje, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, sa vzťahuje aj na výsluch svedka. Súd preto môže napriek tomu,

že svedok je prítomný na pojednávaní, jeho výsluch nevykonať. Tento dôkaz môže v konaní vôbec zamietnuť vykonať, vtedy o tom vydá uznesenie do zápisnice o pojednávaní a dôvody, prečo tak urobil, uvedie v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. Súd však môže dôkaz svedka nevykonať na danom pojednávaní z dôvodu, že strana síce zabezpečila jeho prítomnosť, ale neupovedomila o tom protistranu (alebo ju upovedomila neskoro), ktorá namietla nedostatok času na prípravu na vypočutie svedka (§ 178 ods. 2 CSP).

V prípade, že strana nevie zabezpečiť prítomnosť navrhovaného svedka na pojednávaní, požiada o predvolanie svedka súd. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané (Števček, M., Ficová, S., Barícová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 741-744s).

Žalovaný síce špecifikoval pred okresným súdom na aké okolnosti svedok C. má byť vypočutý a to ohľadom na ponuky na vyčlenenie pozemku (č.l. 43 spisu), výdavkov na údržbu a stráženie pozemku (č.l. 84 spisu) a formy užívania spoluvlastníckeho podielu (č.l. 221 spisu). Odvolateľ však nepožiadala súd o predvolanie svedka ani jeho prítomnosť na pojednávaní nezabezpečil, hoc takúto povinnosť mu uložil súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 18.12.2020 a dňa 14.6.2021. Aj preto je jeho odvolacia argumentácia neopodstatnená.

31. Cieľom civilného súdneho procesu je dosiahnuť spravodlivé usporiadanie vzťahov tak, aby bol zachovaný princíp právnej istoty.

Rovnako aj v tomto konaní je potrebné spravodlivo usporiadať vzťahy medzi stranami tak, aby bolo zadostučinené princípu právnej ekvity. Na jednej strane je nutné zohľadniť a poskytnúť primeranú ochranu právam žalobcov, ktorí sú obmedzovaní vo výkone svojich vlastníckych práv tým, že ich pozemky sú súčasťou oploteného a z časti zastavaného areálu, ktorý užíva výlučne žalovaný.

Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednávanej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. (Základné rozloženie dôkazného bremena v civilnom sporovom konaní a procesné následky stavu non liquet - Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020).

Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorí z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2010, sp.zn. 5Obo/52/2010).

Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 199/2007 zo dňa 08.01.2008 okrem iného uviedol: „Jestliže žalovaný uvedeným způsobem ovládal pozemek žalobce natolik, že ač nebyl vlastníkem, byl to pouze on, kdo jej mohl využívat pro potřeby své podnikatelské činnosti, pak bez ohledu na to, nakolik intenzivně jej skutečně využíval (jakou plochu, jak často), a zda do oploteného areálu měly přístup i další subjekty, vznikl mu prospěch, spočívající v tom, že - ačkoliv svým jednáním dosáhl na úkor žalobce postavení detentora celého pozemku - jeho majetkový stav se nezmenšil, neboť žádnou úhradu odpovídající faktickému uchopení pozemku jeho vlastníkov neposkytoval“.

Pokiaľ žalovaný chcel dosiahnuť priaznivejší výsledok vo vzťahu k rozsahu jeho nadužívania (nad výšku v súčasnosti jeho podielu), potom mal vyvinúť procesnú aktivitu a preukázať opak tvrdenia žalobcov pokiaľ svoje dôkazné bremeno neuniesol, nemôže počítať s priaznivejším verdiktom. Navrhovaný izolovane výsluch svedka (ktorého žalovaný účasť nezabezpečil, vid' bod 30 tohto rozsudku) by ani teoreticky nemohol zmeniť kľúčové nesporné zistenie súdu prvej inštancie ohliadkou na mieste samom o tom, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v oplotenom areáli, na ktoré je možné sa dostať výlučne cez stráženú vstupnú bránu, preto vo svetle rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30Cdo199/2007 zo dňa 08.01.2008 je námietka rozsahu nadužívania právne bezvýznamná.

V zásade platí, že vlastníkom môže svoje vlastnícke právo fakticky i právne realizovať aj iným spôsobom, ak tento nie je všeobecne záväzným právnym predpisom zakázaný (čl. 2 ods. 3 Ústavy SR).

Odvolací súd tak ako už bolo uvedené sa stotožňuje s názorom uvedeným v napadnutom rozhodnutí, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal okresný súd inšpirovaný rozsudkom Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo 199/2007 z 08.01.2008 a pokiaľ súd prvej inštancie zohľadnil okolnosť, že majoritní spoluvlastníci

sú odkázaní pri užívaní svojho spoluvlastníctva na ľubovôľu minoritného žalovaného, ktorý im prípadne môže vyčleniť nezastavanú časť pozemkov v ideálnom spoluvlastníctve a súd prvej inštancie vyvodil z toho záver o bezdôvodnom obohatení, postupoval správne a nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Odvolací súd pripomína, že vlastnícke právo alebo vlastníctvo (lat. dominum, proprietas) je právnym poriadkom ustanovená možnosť vlastníka vec držať, užívať a disponovať s ňou podľa vlastného uváženia v medziach zákona. Ide o najklasickejšie absolútne právo, pretože z neho môže nositeľ vylúčiť ostatných, čiže pôsobí voči všetkým (erga omnes).

Z osobitných okolností veci je potrebné vyvodiť, že výlučne žalovaný spravuje celý areál, ktorý je strážený, iný prístup na nehnuteľnosti neexistuje. Odvolací súd stabilizovane zastáva názor, že skutočnosť ak fyzicky nebráni žalovaný žalobcom užívať nehnuteľnosti, ktoré sú v ich podielovom spoluvlastníctve, nie je bez ďalšieho vo veci relevantná. Vzhľadom na charakter prevádzky, zastavanej časti pozemku, je zrejmé, že žalobcovia reálne nemôžu využiť svoje vlastnícke práva k týmto nehnuteľnostiam na účely, podľa svojho uváženia, a to aj s poukazom na skutočnosť, že tieto nehnuteľnosti sa nachádzajú v oplotenom a stráženom areáli, preto je im reálne upierané právo na pokojné užívanie majetku, ktoré je základným právom a ktoré musí byť vnímané v úzkej súvislosti s ochranou slobodnej sféry a súkromia vlastníka. Vlastnícke právo je súčasťou jadra personálnej autonómie jednotlivca. Obmedzenie práva na ochranu vlastníctva a práva na pokojné užívanie majetku musia rešpektovať aj ústavnú hodnotu personálnej autonómie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č.k. 3Cdo/252/2007 zo dňa 30.07.2008 konštatoval, že: „Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) tomu, na úkor koho sa získal (§ 456 Občianskeho zákonníka). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). I keď k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka dochádza predovšetkým tak, že sa doterajší majetok obohateného rozmnoží o nové majetkové hodnoty; môže k nemu dôjsť aj tak, že sa jeho doterajší majetok nezmenšil, hoci by k tomu inak došlo, keby bol obohatený plnil svoje povinnosti (porovnaj R 25/1986)“.

32. V danom prípade jednak o nerozlučnom spoločenstve nemožno hovoriť. Podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci, a je číselným vyjadrením právneho postavenia každého spoluvlastníka vo vzťahu k ostatným spoluvlastníkom. Každý spoluvlastník žaloval plnenie viažuce sa výlučne k jeho spoluvlastníckemu podielu. Žalobcovia sa nepochybne svojich práv určených podľa ich podielov mohli domáhať každý samostatne. Ide o plnenie za užívanie podielu spoluvlastníka, a preto toto plnenie prislúcha výlučne tomu - ktorému spoluvlastníkovi.

V danom prípade sa nejedná o hospodárenie so spoločnou vecou ako celkom, ale každý spoluvlastník sa domáha plnenia za užívanie svojho podielu na veci. Ide teda o jednotlivé nároky vyplývajúce a odvodené z vlastníctva jednotlivých spoluvlastníckych podielov z nehnuteľnosti ako celku. Nároky jednotlivých spoluvlastníkov sú nárokmi samostatnými, to znamená, že každý z nich má právo uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia samostatne, vo výške určenej spoluvlastníckym podielom.

33. Odvolateľ na jednej strane sa snaží navodiť situáciu, že pre prípad pokiaľ by v inom konaní bola určená za vlastníka jeho podielu iná osoba, pre neho by to znamenalo stratu zodpovednosti za nadužívanie pozemkov bez právneho dôvodu.

Na strane druhej argumentuje v odvolaní, že stav medzi spoluvlastníkmi teda medzi ním a žalobcami uplatnený žalobou žalobcami vyplýva z nedosiahnutia zhody ohľadom hospodárenia so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka a preto je žaloba predčasná.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že pre úspech v základe nároku žalobcov je bez právneho významu, či žalovaný okupoval ich pozemky ako spoluvlastník alebo bez akéhokoľvek právneho dôvodu, pretože jeho okupácia vždy vyvolá stav bezdôvodného obohatenia.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že:

„ak okolnosti konkrétneho prípadu neumožňujú niektorému z podielových spoluvlastníkov užívať spoločnú vec v rozsahu, ktorý zodpovedá veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu, má tento spoluvlastník

nárok na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady. Analogicky, podielovému spoluvlastníkovi, ktorý užíva spoločnú vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu bez poskytnutia náhrady za takéto „nadužívanie“, vzniká bezdôvodné obohatenie, za ktoré musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť peňažnú náhradu ako ekonomickú protihodnotu toho, čo nemôže byť vrátené. Pre určenie rozsahu obohatenia je potom rozhodujúci stav v okamihu, keď sa nadobudlo, alebo kedy sa prijaté plnenie stalo bezdôvodným obohatením. Výška náhrady sa odvodzuje od prospechu, ktorý získal plnením bez právneho dôvodu účastník, majúci povinnosť vydať majetkový prospech. V prípade užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu sa výška prospechu spravidla určí na základe obvyklej výšky nájomného v danom mieste a čase. Uvedené závery platia, samozrejme, len za predpokladu, že z dohody spoluvlastníkov nevyplýva niečo iné, napríklad, že za užívanie nad rámec zodpovedajúci spoluvlastníckemu podielu nebudú nič hradiť.“

R 54/1997: Spoluvlastník, ktorý nesúhlasí s takým hospodárením so spoločnou vecou, ktoré určilo rozhodnutie spoluvlastníkov väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov (tzv. majoritný princíp), nemôže sa úspešne domáhať na súde rozhodnutia o inom hospodárení s touto vecou (toto právo má len vtedy, ak sa nedosiahne väčšina alebo dohoda spoluvlastníkov). Prehlasovaný spoluvlastník sa musí rozhodnutiu väčšiny podriaďiť. (Občiansky zákonník (I. a II. zväzok), 1. vydanie, 2017, s. 974 - 985: M. Križan C. H. Beck, 2015).

Prejednávaný prípad je však typický aj tým, že odvolateľ - žalovaný je spoluvlastníkom predmetných pozemkov v ideálnom podiele 1 oproti žalobcom, ktorej sú podielovými spoluvlastníkmi úhrne v 3/4. Z osobitných okolností prejednáwanej veci vyplýva, že v tejto veci začal práve okupačné užívanie menšinový spoluvlastník a to tak, že ohradil pozemky, umožnil prístup na ne len cez vrátnicu. So zreteľom na uvedené okolnosti odvolací súd zastáva názor, že v takom prípade ako je prejednávaná vec neprichádza aplikácia postupu v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka do úvahy.

Odvolací súd vo vzťahu k nedaniu odpovede zo strany súdu prvej inštancie k otázke právoplatnosti rozsudku vo veci o určenie vlastníctva vedenej na Okresnom súde Prešov spisová značka 28C/113/2011-793 zo dňa 25.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove spisová značka 16Cod15/2018-856 zo dňa 21.01.2019. Odvolateľ podľa názoru odvolacieho súdu dostal dostatok relevantných odpovedí nielen od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale aj od Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj od súdu prvej inštancie o neakceptovateľnosti jeho záveru, že uvedený rozsudok nenadobudol vlastnosti právoplatnosti (pozri uznesenie o pokračovaní s právnymi nástupcami žalobkyne 1/ sp.zn. 28C/113/2011-943 zo dňa 26.09.2019 bolo dedičom žalobkyne 1/ t.j. žalobcom v 4. až 6. rade doručené dňa 30.9.2019 a toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.10.2019 a pozri odpoveď k žiadosti o zrušenie doložky právoplatnosti zo dňa 01.06.2022 sp.zn. 28C/113/2011). Navyiac odvolateľ tým, že podal návrh na obnovu konania, zjavne akceptoval stav právoplatnosti, aj preto je odvolanie neopodstatnené.

34. K námietke odvolateľa vo vzťahu k vade konania, pretože žalobcovia nie sú označení v žalobe dátumom narodenia, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie síce nezvolil postup podľa ustanovenia § 129 Civilného sporového poriadku na odstraňovanie vady žaloby, ale odhodlal sa tento nedostatok odstrániť v priebehu samotného konania a to na pojednávaniach kde vypočul jednotlivých žalobcov, hlavne žalobcu I. J., a tak žalobcov zidentifikoval. Je dôležité zvýrazniť, že podľa jednotlivých dohôd o plnomocenstve (pozri č.l. 3 až 5 spisu) s výnimkou žalobcu I. J. sú presne uvedené identifikátory jednotlivých žalobcov vrátane ich dátumov narodenia. Súčasne identifikácia žalobcov je možná aj podľa predloženého listu vlastníctva (č.l. 25 spisu).

Súd prvej inštancie síce nie presne (a tu odvolateľ správne argumentuje) podľa dikcie Civilného sporového poriadku odstraňoval vady žaloby, avšak z obsahu spisu sú tieto údaje a identifikátory v zmysle ustanovenia § 133 Civilného sporového poriadku vyvoditeľné. Pokiaľ súd prvej inštancie uvedený nedostatok u žalobcu v 3. rade ako aj u ostatných žalobcov odstránil na pojednávaniach, takáto vada nemala žiaden vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku a preto argumentáciu v tomto smere zo strany žalovaného v odvolaní odvolací súd považuje za neopodstatnenú.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj s posúdením namietaného uplatňovania práva žalobcov v rozpore s dobrými mravmi uvedené v bode 37 napadnutého rozsudku. Navyiac týmto rozsudkom nie sú dotknuté prípadné nároky žalovaného jednak voči tretím osobám ani voči súčasným spoluvlastníkom.

35. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší

proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04).

36. Pre neopodstatnenosť odvolacích dôvodov je nevyhnutné konštatovať vecnú správnosť napadnutého rozsudku a za stavu pokiaľ správne výroky vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania, odvolací súd rozsudok ako vecne správny so stotožnením sa s jeho odôvodnením potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

37. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia, preto im vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

39. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).